

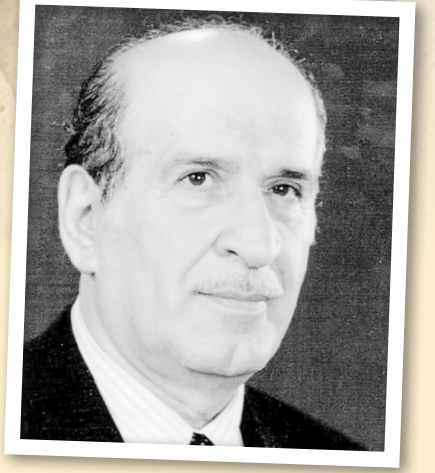

Alaaddin ALADAĞ ile ŞEHİR SOHBETLERİ

alaaddin_aladag

Âşık Feymani kimdir?

Bir köy çocuğu olarak, eskiden Adana şimdi Osmaniye ilinin Kadırlı ilçesine bağlı, eski ismi “Avşarlar” yeni ismi “Azaplı” olan köyde 1942 yılında doğdum. Babam Mehmet Bey Van’ın Gevaş ilçesinin Avşar köyünden Hallaç aşiretinden, annem Hüsne Hanım ise Kayseri’nin Pınarbaşı ilçesinin Avşar Potuklu köyünden ve Avşar aşiretindendir. Fakir bir ailenin çocuğu olduğumu özellikle belirtmek isterim. Fakir bir aile çocuğuydum dememin nedeni nefsim bir şeylik kazanmasın onun için belirtiyorum. İsmim Osman Taşkaya, ilk mahlasım “Çoban Osman”. 1964 yılına kadar bu mahlası kullandıktan sonra “Feymani” olarak anılmaya başladım. Azaplı köyünde doğdum, büyüdüm hâlâ aynı köyde yaşamaya devam ediyorum.

Âşıklık geleneğiyle ilgili değerlendirmelerde bulunan Âşık Feymani, “Âşık olmak isteyen mutlaka bir ustaya uğrayacak. Bir de âşık, âşıklığını yapabilmesi için “âşık” dedirtebilmesi için bir “aşkı” olacak ve onun çilesini çekecek... Çile çekmeden bu işler olmaz” dedi

Çile çekmeden aşıklık olmaz!

Anadolu’nun önemli kültür değerlerinden biri olan aşıklık geleneği günümüzde de sürdürülüyor. Geleneğin yaşatılması için ise çeşitli organizasyonlar yapılıyor. Bu organizasyonlardan biri de Konya Âşıklar Bayramı. Konya’nın yetiştirdiği önemli kültür insanlarından merhum Feyzi Halıcı’nın büyük emekleri ve gayretleriyle yıllarca devam eden Konya Âşıklar Bayramı, Türkiye’nin dört bir köşesinden aşıkla ağırladı. Bu sayede biraraya gelen aşıklar, bu organizasyondan çeşitli katkılar elde etti. Konya Âşıklar Bayramı’nın müdavimlerinden biri olan ve Âşık Feymani olarak bilinen Osman Taşkaya, Âşıklık geleneği ve Konya Âşıklar Bayramı ile ilgili önemli değerlendirmelerde bulundu.

Kaç şiiriniz var, biraz şiirlerinizden bahsedebilir misiniz?

İnanın şu anda kaç şiirlerim olduğumu tam olarak ben de bilmiyorum. Çokça şiirlerim var. Ama beş tane şiir kitabım var. Bir beş tane şiir kitabı olacak şekilde de şiirlerim var. Ayrıca bir de hikâyelerim var. Kendi hikâyelerim var, derleme hikâyelerim var. Her birisi birer kitap olacak şekilde hikâyelerim var.

Âşıklık nedir? Âşıklığı nasıl tanımlarsınız?

Âşıklığı tanımlamak çok kolay, isminden de anlaşılacağı gibi; “birine âşık, birine sevdalanan” demektir. Âşık birini seven demektir. Ben çocuk yaşta birine sevdalandım, aşım derecede âşık oldum. Allah’ın yardımı ile zaten bizim neslimizde vardı böyle âşıklık. Bizde söyleme yeteneği vardı. Allah nasip edince çocuk yaşta ben de söylemeye başladım. Birine âşık oldum, âşıklığım böyle başladı. Âşıklık birini sevmek, birine gönül vermektir.

Şiir yazarken etkilendiğiniz âşıklar oldu mu?

Tabii ki Çukurova dedin mi Karacaoğlan gelir akla... Hatta bütün

annelerimizin ninnisi Karacaoğlan türküleridir. Biz Karacaoğlan’ın türkülleri ile doğup büyüdük, böyle yetiştik ve geliştik... Karacaoğlan’ın türkülerinden beslendik, onun türkülleri rehber oldu bize. Onun türkülerinden feyizlendik. En etkilendiğimiz âşık Karacaoğlan oldu. Onun türkülerinden esinlenip biz de yeni şiirler, türküler söyledik...

51 yıldır Konya Âşıklar Bayramı’na katılıyorsunuz, âşıklar bayramı ile ilgili olarak neler söylemek isterseniz?

Konya Âşıklar Bayramı, âşıklar için açılmış bir okuldur. Allah rahmet eylesin, rahmetli Feyzi Halıcı bu okulu açtı ve vefat edene kadar da yönetti. Konya Âşıklar Bayramı konusunda olağan üstü gayretleri olan Feyzi Halıcı abiyi unutmak mümkün değil... O olmasa da biz onun ruhaniyetini, maneviyatını hissediyoruz. Âşıklar Bayramı’nda sahneye çıktığımızda hâlâ Feyzi Halıcı karşımızdaymış gibi hata yapmamaya çalışıyoruz. Küçük bir hata yaptığımızda Feyzi abi hemen bizi uyarırdı. Hatta bazen esprili bir şekilde tokatları. Sen niye yapmaya gücün olduğu halde yapmıyorsun diye tokatları. Bazen de okşar, severdi... Konya Âşıklar Bayramı bizim gibi âşıklar için yeri doldurulamaz bir okuldur. Bu okulda okuduk, bu okulda yetiştik... Bu okulda çok sayıda âşık, çok sayıda usta yetiştirdi. Konya Âşıklar Bayramı’nda her yıl yeni bir şeyler öğrendik.

Âşıklık geleneğini yaşatmak isteyenlere neler tavsiye edersiniz?

Dediğim gibi Konya Âşıklar bayramı büyük bir okuldur. Ama benim ustalarım da oldu. Bir usta yanında yetişmek gerek. Kayseri’nin Develi ilçesinde yetişen, 19. yüzyılın en güçlü şairlerinden biri olan Seyrani rahmetlik diyor ki; “Bir üstadla olsam çırak, bir olurdu yakın ırak”. Ustalık bu işte... Onun

in âşık olmak isteyen mutlaka bir ustaya uğrayacak. Bir de âşık, âşıklığını yapabilmesi için “âşık” dedirtebilmesi için bir “aşkı” olacak ve onun çilesini çekecek... Çile çekmeden bu işler olmaz.

Türk milleti var olduğundan beri âşıkla, şairle, ozanla eksik değildir. Yakın zamanda kayda geçtiği için Dede Korkutları biliyoruz. Ama ondan önce yok müydü, elbette ki vardı ve var olmaya da devam edecek. Âdem atamız âşıktı, Havva anamıza âşık olmuştu. Âşıklık oradan başlıyor. Daha ilerisine gidersek Allahu Teâlâ, “Levlake Levlake Lema Halaktü’l Eflak” demiş. “Ey Habibim seni sevmeseydim kâinatta hiçbir şeyi yaratmazdım” diyor. Bu iş sevgidir, sevmektir. Âşık şan ve şöret peşinde olmayacak. Yalnız günümüzde şan ve şöret çok ön plana

çıktı. Ben sahneye çıkıyım, ben de söyleyeyim diye bekliyor. Söylesen ne söylemesen ne... Herkes söylüyor, önemli olan söylenenden ibret alabiliyor muyuz? Bir mecnunu düşünün, hiçbir türküsü yok, bir mısralık türküsü yok ama âşıklıkta bir numara... İkinci numaraya düşüremiyorsun. Neden, çünkü aşkı dillere destan olmuş... Destan olayım, şan ve şöret sahibi olayım diye yapmamış bunu, âşık olduğu için yapmış.

Ben gençlerimize şunu tavsiye ediyorum. Âşıklık geleneğine yol kayacak birisi öncelikle âşık olduğu şeyin çilesini çeksin. Sokakta görüyoruz, kaç tanesi evleniyor iki gün sonra boşanıyorlar. Bu aşk mı, değil işte... Eğer biz âşıksak âşık ne yapmalı, nasıl olmalı bunu öğrenmeli, bilmeli, bu yolda yürümeliyiz. Üstatları okumalıyız ve

bilmeliyiz. Ben ara sıra Karacaoğlan’ın şiirlerini okurum. Edebiyatla uğraşanlara soruyorum; Karacaoğlan’ın menekşesini bir daha yazan var mı, manasını çözen var mı? Öyle bir şey anlatmış ki anladığın zaman beyninde deprem oluyor. Menekşede bir çiçeği mi anlatmış, bir güzelliği mi anlatmış, bir hırçınlığı mı anlatmış... Aşığın en büyük çilelerinden birisi menekşede anlatılmıştır aslında. Karacaoğlan’ın bütün şiirleri bir çileyi anlatır. Âşık çile çekmiyorsa davayı kaybeder. Aşığın şahidi de çilesidir. Mecnun da Ferhat da Kerem de aşk yolunun çilesini çekmiş... Günümüze kadar yüzlerce âşık gelip geçmiş, peki şu anda kaç tanesini biliyoruz ve kaç tanesi dilimizde?

Âşıklıkta bir branşlaşma var mıdır?

Âşıklık geleneğinde üç dal, üç derya vardır. Göl de olsa yutar, ırmak da olsa yutar, çay da olsa, pınar da olsa yutar. Koçaklama da Köroğlu’dur. Kim koçaklama söylerse söylesin yutar. Köroğlu’nu geçemez. Koçaklama, Köroğlu kabul edilir ama ne yapması lazım, ayrıcalık yapması lazım. Köroğlu yığittik, kahramanlık istersen bin kişi gelsin benim koçaklarım bin kişiyi de hal eder der amma burada Dadaloğlu var, ikinci bir koçaklama... Karacaoğlan’da cenk, kahramanlık işi vardır. Ama Dadaloğlu’nun pa-dışahla işi vardır. Karacaoğlan güzelleme dalında ustadır. Tasavvuf’ta ise Yunus Emre’dir. Kim olursa olsun gözünün yaşına bakmaz yutar. Ne yapacaksın, ayrıcalık yapacaksın. Bizim seyranımız âlemden öte, Yunus Emre’ye yaklaşır. Yunus da diyebilir, Yunus da der.

Feymani; Ya Muhammed rehberimsin düşmüşüm peşine senin; Sen Muhammed-ül Eminsen hayranım işine senin, Âşıkların görmek ister vuslata ermek ister âşıkların varmak ister. Gönül gözüm görmek ister.

Yatmışım düşünse senin, Şeriatın beğenildi sünnetine imrenildi.

Levlake Levlake denildi gözüne kaşına senin,

Kureyşiler haktan çaydılar Ebu Cehil’e uydular.

Uhut cenginde kıydılar mübarek dişine senin,

İşin büyük iskele uğrayanlar gitmez sele,

Bereket oldu besmele ekmeğin aşına senin;

Seni seven hakka taptı sevmeyenler yoldan sarptı.

İlmi ledün bina yaptı miraçta göçüne senin,

Sana uyanlar taşlandı af dile-yen bağışlandı,

Zerre zerre nur işlendi içine dışına senin.

Bu Feymani muhtacı dertlidir ver ilacı;

Rabbim şefaati tacını giydirdi başına senin,

Âdem geldi durmadı mertebene varamadı,

Bin senede eremedi altmış üç yaşına senin.

Yunus’tan ayrıcalığı var. Yunus bu dille söylememiş o başka söylemiş. Bunu götür Yunus’a bir âşık edebiyatçı bu Yunus’un değil, çünkü üslup onun değildir der, ayırır.

Üçüncü olarak “Güzelleme” o da Karacaoğlan’dır.

Âşıklık budur, böyledir. Âşıklığı bir sanatçı gibi yaparsak olmaz. Özellikle üzerinde duruyorum. Ve bunun üzerinde siz de durun. Âşık sanatçıdır. Ama sanatçım, beni beğensinler, ne güzel söylüyor desinler diye yaptıysan işte o âşıklık olmaz. Ismarlama âşıklık olmaz. Âşıklık aslında tasavvufun özüdür. Tasavvuf demektir... Aşk güzel şeydir ama aşkı da bizim töremize, geleneğimize, inancımıza, tarihimize, geçmişimize göre yaşamak gerek. Sizlere de başanlar diliyorum.

